

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертацію Ніколенко Людмили Ігорівни

«ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО ВИКЛАДАЧА МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА»,

подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю
011 – Освітні, педагогічні науки.

Вивчення тексту дисертації Ніколенко Л. І. засвідчує, що її авторка звернулася до професійно важливої проблеми, переконливо довела потребу вдосконалення розвитку професійної культури майбутнього викладача музичного мистецтва.

Проблема формування професійної культури майбутнього викладача музичного мистецтва є однією із важливих і фундаментальних в мистецькій освіті й особливо сьогодні, у період крос-культурних процесів, складних трансформаційних, економічних, політичних, соціальних змін. Незважаючи на плюралізм думок щодо цього питання, на наш погляд, вона залишається відкритою і ще довго буде в центрі наукових пошуків дослідників, що представляє перспективи подальших розвідок у даному напрямку.

На основі ґрунтовного аналізу наукової літератури автором враховано недостатню теоретичну розробку і навчальну практичну потребу у вирішенні означеної проблеми, в результаті чого обґрунтовано вибір теми дослідження. У представленій роботі подано всебічний аналіз досліджуваної проблеми в науковій літературі та педагогічній практиці.

Ніколенко Людмила Ігорівна коректно й чітко сформулювала мету, завдання, об'єкт, предмет, гіпотезу, методи дослідження, що дозволило їй визначити найбільш ефективні підходи до організації наукового пошуку.

Уважаємо, що обґрунтовані дисертанткою положення і висновки сприятимуть виявленню і відродженню нових підходів, формуванню теоретико-методологічних і навчально-методичних основ сучасної педагогіки. Людмила Ігорівна переконливо обґрунтувала доцільність, наукову новизну, теоретичне і практичне значення дослідження.

Доречно наголосити на тому, що у першому розділі дослідниця переконливо обґрунтувала теоретичні засади дослідження.

Не викликає заперечень й логіка подання результатів дослідження; структурування матеріалу та його представлення у трьох розділах дисертації дозволило здобувачці ґрунтовно й послідовно розкрити проблему розвитку професійної культури майбутнього викладача музичного мистецтва.

Як вимагає логіка, в першому розділі – «Теоретико-методологічні основи проблеми формування професійної культури майбутнього викладача музичного мистецтва» – здійснено аналіз наукових підходів щодо визначення категоріально-поняттєвого поля, котре складає тезаурус проблеми дослідження; з'ясовано зміст і структуру професійної культури майбутнього викладача музичного мистецтва.

У другому розділі – «Педагогічні умови формування професійної культури майбутнього викладача музичного мистецтва» визначено педагогічні умови: створення освітнього культуротворчого середовища (забезпечення позитивної мотивації студентів до здійснення і реалізації культуротворчої діяльності, суб'єкт-суб'єктна (діалогова) взаємодія); активізація і залучення студентів до творчого самовираження у різних видах музично-виконавської діяльності (сприйняття-інтерпретація-творення); актуалізація і використання традиційних та інтерактивних форм і методів навчання у процесі формування професійної культури майбутніх фахівців музичного мистецтва.

Не викликає заперечень й організація експерименту, результати якого наводяться у третьому розділі дисертації – «Дослідно-експериментальна перевірка ефективності педагогічних умов формування професійної культури майбутнього викладача музичного мистецтва» представлено організацію, етапи проведення констатувального та формувального експерименту, викладено результати реалізації організаційно-методичної системи формування професійної культури майбутнього викладача музичного мистецтва, інтерпретовано результати статистичного аналізу одержаних

даних, визначено ефективність педагогічних умов та авторської експериментальної організаційно-методичної системи формування професійної культури майбутнього викладача музичного мистецтва.

Всі наукові положення й висновки дисертації є повно обґрунтованими.

Робота має практичне значення, яке полягає у систематизації та практичній апробації педагогічного інструментарію формування професійної культури майбутнього викладача музичних дисциплін; розробці методики діагностики сформованості професійної культури майбутніх фахівців; у розробці методичних рекомендацій з питань формування професійної культури майбутнього викладача музичного мистецтва; оновленні змісту фахових (музично-теоретичних та інструментальних) дисциплін («Сучасне мистецтво», «Основний музичний інструмент», «Акомпанемент та імпровізація», «Основи композиторської майстерності»), педагогічна практика; залученні майбутніх фахівців в активну соціо-культурну діяльність.

Вагомими, що відповідають сучасним вимогам, є впровадження та апробація результатів дисертаційного дослідження. Результати дослідження достатньо широко обґрунтовано і впроваджено в освітянську практику різних регіонів України. Результати роботи пройшли належну апробацію на конференціях різного рівня.

Дисертантці вдалося, на нашу думку, добре прописати організацію, хід проведення та результати формувального експерименту.

Результати дисертаційної роботи висвітлено у 14 публікаціях автора, серед яких: 4 статті – у наукових фахових виданнях України, 2 статті – у зарубіжних наукових виданнях, 1 у співавторстві; 4 статті і 1 тези – у матеріалах науково-практичних конференцій, 1 навчально-методичний посібник (у співавторстві); 1 стаття – у наукометричній базі Web of Science.

Виходячи із зазначеного, є підстави вважати дисертаційну роботу Ніколенко Л. І. дослідженням, що має теоретичну і практичну значущість та свідчить про вміння автора виявляти й ґрунтовно досліджувати актуальні

проблеми професійної підготовки майбутнього викладача музичного мистецтва. Водночас робота Ніколенко Л. І. не позбавлена деяких неточностей, а також містить положення, які спонукають до дискусії. До них можна віднести такі:

1. Пов'язуючи зміст досліджуваного феномену з категорією «соціальна зрілість», бажано було б розкрити взаємозв'язок соціального та професійного.

2. В структурі досліджуваного феномену педагогічну складову чітко не виокремлено.

Проте висловлені зауваження і побажання не знижують загальної високої оцінки проведеного дослідження.

Вважаю, що дисертаційна робота на тему «Педагогічні умови формування професійної культури майбутнього викладача музичного мистецтва» відповідає вимогам «порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою кабінету міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, а її автор Ніколенко Людмила Ігорівна заслуговує на присудження їй наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 – освітні, педагогічні науки.

Рецензент:
доктор педагогічних наук,
професор, доцент кафедри педагогіки
та спеціальної освіти
Центральноукраїнського державного
педагогічного університету
імені Володимира Винниченка

Я. В.Галета

